

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אל"ם ארז פורת - שופט

בעניין :

ק/XXX רס"ן א' א' – המערער (ע"י ב"כ, סרן עומר קנובלר)

נגד

התובע הצבאי הראשי – המשיב (ע"י ב"כ, רס"ן מרק פרי ; סרן יצחק סנדקה)

ובעניין :

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, רס"ן מרק פרי ; סרן יצחק סנדקה)

נגד

ק/XXX רס"ן א' א' – המשיב (ע"י ב"כ, סרן עומר קנובלר)

ערעורים על פסק דין של בית הדין הצבאי לתעבורה במחוז שיפוטי חיל האוויר שניתן בתיק ח"א (תעבורה) 295/15 (רס"ן שמואל מלמד – שופט) ביום 21.4.2016. ערעור ההגנה (הכרעת הדין) נדחה. ערעור ההגנה (חומרת העונש) התקבל. ערעור התביעה (קולת העונש) התקבל.

פסק-דין

1. המערער משיג על הרשעתו בבית הדין קמא, אחר שמיעת ראיות, בעבירה שיוחסה לו בתיק זה, שעניינה נהיגה במהירות בלתי סבירה, לפי תקנה 51 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. התביעה הצבאית מערערת על הוראת בית הדין קמא, בפסק דינו, לפיה ימי ההתליה המנהלית שהוצאה על-ידי גורמי המשטרה הצבאית ינוכו מפסילת רשיונות הנהיגה הצבאי והאזרחי.

על-פי הנטען, ביום 4.9.2015, סמוך לחצות הלילה, נהג המערער ברכב צבאי בסמוך ליישוב הרדוף. המדובר בקטע כביש חשוך, בעל שדה ראייה מוגבל, בו היתה עליה ולאחריה ירידה, שבסופה עקומה ימינה. כנטען בכתב האישום, המערער הגיע לעקומה במהירות של 70 קמ"ש "תוך כדי שהוא משוחח בטלפון נייד באמצעות דיבורית", ואז החליק ופגע במעקה בטיחות. כתוצאה מהתאונה ניזוק כלי הרכב הצבאי בסך של 49,168 ש"ח.

2. המערער כפר בבית הדין קמא באשמה שיוחסה לו, וטען כי אמנם נהג במהירות 70 קמ"ש, הפחותה מהמהירות המירבית המותרת באותה הדרך, כפי שמסר באימרתו בחקירה, אך האט עוד, עובר להתרחשות התאונה. לטענתו, נקלע למקום בו קיימת "תשתית בעייתית מאוד", עם שדה ראייה בעייתי. קרות התאונה ושיעור הנזק לכלי הרכב לא היו שנויים במחלוקת.

3. בית הדין קמא, אחר שעיין בחומר החקירה ושמע את עדות המערער, פסק להרשיעו בעבירה שיוחסה לו. צוין, כי המערער נהג בתנאי דרך "מורכבים", ובחשיכה מוחלטת. כפי שמסר המערער באימרתו בחקירה, עובר לתאונה המערער שוחח בטלפון הנייד עם בתו, דבר שגרם להסחת דעתו מהנעשה בדרך. בית הדין קמא קבע כי המערער לא התאים את מהירות נהיגתו למכלול הנסיבות שצוינו, זאת גם אם תתקבל גרסתו כי לפני התאונה נהג אף במהירות הפחותה מ-70 קמ"ש, שכן לו היה נוקט בהתאמת המהירות הנדרשת מהנסיבות שהתקיימו לפני התאונה, היא לא היתה מתרחשת.

בית הדין קמא גזר למערער שלושה חודשי פסילת רשיונות נהיגה צבאי ואזרחי בפועל "וזאת בניכוי ימי פסילה מנהלית של 30 יום", לצד פסילה על תנאי ו-500 ש"ח קנס.

4. המערער טוען כי מסכת הראיות שהוכחה לערכאה קמא מבססת את הרשעתו בעבירה שעניינה אי קיום חובת עובר דרך, לפי תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה, בשל כך שדעתו הוסחה מהמתרחש בדרך. נטען, כי אין כל ראייה לפיה נהג שלא במהירות הסבירה, בייחוד נוכח כך שהאט עוד בסמוך לפני קרות התאונה, וממילא נהג במהירות הנמוכה מהמהירות המרבית המותרת באותו קטע דרך. לפיכך, התבקשתי להמיר את הרשעת המערער בהרשעה לפי תקנה 21(ג), חלף הרשעתו בבית הדין קמא בעבירה לפי תקנה 51, ובשים לב לשינוי ההרשעה אף להקל בעונשו.

לעניין הענישה סבור המערער כי לאור תקדימים שהציג יש להקל בענישתו.

5. התביעה הצבאית עתרה לדחיית הערעור. נטען כי על כל נהג להתאים את מהירות נהיגתו ל"תנאי הדרך" ותנאים אלה כוללים לא רק את תנאי הפיזיים של הדרך, אלא מכלול של נסיבות, הכוללות, בין היתר, את הסחת דעתו של הנהג מהמתרחש בדרך, למשל בעטייה של שיחה במכשיר נייד, כפי שארע בנסיבות העניין. משהמערער

לא הצליח לשלוט ברכבו ולמנוע את התאונה, סבורה התביעה כי הדבר מבסס את אשמתו בעבירה, כפי שיוחסה לו.

התביעה סבורה כי הענישה שהוטלה על המערער הולמת ואין עילה להקל בה עוד.
6. בערעורה, עותרת התביעה הצבאית לניכוי ימי ההתליה המנהלית שננקטה במקרה זה על-ידי מפקד מצ"ח צפון, רק מתקופת הפסילה שהוטלה בהתייחס לרישיון הנהיגה הצבאי, שכן ההתליה כאמור אינה חלה, מלכתחילה, על הרישיון האזרחי. לפיכך עתרה לשינוי החלטת בית הדין בעניין זה.

דיון והכרעה

7. תקנה 51 לתקנות התעבורה קובעת כי –

"לא ינהג אדם רכב אלא במהירות סבירה בהתחשב בכל הנסיבות ובתנאי הדרך והתנועה בה, באופן שיקיים בידו את השליטה המוחלטת ברכב".

מצוות המחוקק היא שהמהירות בה הנהג נוהג ברכבו צריכה להיות כזו שתאפשר בידו "שליטה מוחלטת ברכב", וזאת בשים לב למכלול הנסיבות האופפות את נהיגתו. אלה כוללות גם את תנאי הדרך, אך אין הן מתמצות בכך. על הנהג לנהוג במהירות כזו המביאה בחשבון כל נסיבה לה הוא מודע, או שניתן לצפותה מראש, שלה זיקה ליכולתו לקיים את השליטה המוחלטת ברכב במהלך כל נהיגתו (ראו: ע"פ 174/71 **בן ברוך נ' מדינת ישראל**, פ"ד כה (2) 213 (1971)).

נדגיש, כי על-פי ההלכה הפסוקה העובדה כי באותו קטע דרך מותרת, ככלל, מהירות גבוהה יותר –

"אינה מהווה היתר לנהג לנהוג במהירות זו אם תנאי הדרך, באותה עת, אינם מאפשרים זאת" (ע"פ (ת"א) 16810-02-10 **מדינת ישראל נ' שטינברגר** (לא פורסם, 22.11.2010)).

8. נהיגתו של המערער חייבה התאמה של מהירות הנסיעה, בשים לב לנסיבות הדרך עובר לתאונה: היותה דרך מתעקלת, אשר בייחוד בשעת חשיכה שדה הראיה שנפתח למערער סמוך לפני התאונה היה בעל טווח מוגבל. לצד נסיבות הדרך, כאמור, שומה היה על המערער להתאים את מהירות נהיגתו ולהאט יותר, גם נוכח כך ששוחח בטלפון הנייד, עובדה שהביאה להסחת דעתו מהנעשה בדרך, כפי שציין באימרתו. נסיבה אחרונה זו, שגרמה לפגיעה בריכוז של הנהג מהנעשה בדרך, מחייבת היתה **האטה משמעותית** ואפשר שאף עצירה מוחלטת, בשים לב לסיכון הרב שבעטייה תאבד השליטה המלאה ברכב, כפי שלמרבה הצער ארע בסופו של דבר. משאירעה תאונת הדרכים ורכבו של המערער סטה לצד הדרך, עד שפגע במעקה הבטיחות, אין חולק כי השליטה בו אבדה, עובר לקרות התאונה. בנסיבות הענין, לאור נסיבות הדרך והנהג, כאמור, התחייבה **האטה משמעותית יותר** של המהירות מזו שנקט בה המערער, בכדי למנוע את אובדן השליטה ברכבו.

נוכח האמור, סבור אני כי הוכחו יסודות העבירה שיוחסו למערער וכי הרשעתו מבוססת כדבעי. בנסיבות אלה לא קמה עילה המצדיקה את שינוי הרשעתו כעתירתו, וערעור ההגנה בעניין זה נדחה.

9. באשר לערעור ההגנה הנוגע לעונש, חרף העובדה שהענישה שהוטלה חופפת את ענישת המינימום, כהוראת סעיף 38(2) לפקודת התעבורה, ראיתי להקל במעט עם המערער, נוכח נסיבותיו האישיות ועיקרן, טיפולו באביו הנזקק לסיוע. בעניין זה שקלתי גם את וותק הנהיגה הממושך של המערער, במהלכו לא נרשמו לחובתו עבירות תעבורה רבות.

ערעור התביעה המתייחס לניכוי ההתליה המנהלית מטעם גורמי המשטרה הצבאית, רק מתקופת הפסילה המוטלת על הרישיון הצבאי, מוצדק על-פי ההלכה הפסוקה, ובא-כוח המערער אף הסכים לקבלו.

10. אשר על כן ראיתי לקבל את ערעור ההגנה, בהיבט מישכה של הפסילה הממשית ולהעמיד את עונשו של המערער על ארבעים וחמישה ימי פסילת רשיונות נהיגה צבאי ואזרחי לריצוי בפועל. תקופה זו תהא **במצטבר** להתליה המנהלית שננקטה כלפי המערער, בהתייחס לרישיונו הצבאי.

נוכח קביעה זו, אין עוד משמעות מעשית לערעור התביעה הגם, שבפן המשפטי, מדובר בטיעון מוצדק שראוי היה לקבלו.

בשים לב להיקף הנזק שנגרם, ראיתי להעמיד את שיעור הקנס שהוטל על 1,500 ש"ח, שישולמו בשלושה תשלומים שווים חודשיים ורצופים החל מיום 1.8.2016. אין שינוי ברכיב הפסילה על תנאי שנגזר.

ניתן והודע היום, כ"ט בסיוון התשע"ו, 5 ביולי 2016, בלשכה ויודע לבאי כוח הצדדים והמשיב.

ארז פורת, אל"ם

שופט בית הדין הצבאי

ל ע ר ע ו ר י ם

חתימת המגיה: _____ העתק נאמן למקור

סגן קורל מכני

תאריך: _____ קצינת בית הדין